

คำถาม- คำตอบ เรื่อง การปฏิรูปอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง (Interest Rate Benchmark Reform) การบัญชีเพื่อรองรับการยุติการใช้อัตราดอกเบี้ยอ้างอิง IBOR (IBOR Discontinuation) และการใช้อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงใหม่ของประเทศไทย (Thai Overnight Repurchase Rate: THOR)

สืบเนื่องจากการปฏิรูปอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง ทำให้มีการยุติการใช้อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงหลายอัตรา รวมถึงอัตราดอกเบี้ย LIBOR ซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศไทยที่มีการนำอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการคำนวณอัตราดอกเบี้ยลอยตัวอ้างอิงที่เรียกว่าอัตราดอกเบี้ย THBFIX ที่มีการใช้อย่างแพร่หลายในตลาดการเงินของไทย ดังนั้น ประเทศไทยจึงได้พัฒนาอัตราดอกเบี้ย Thai Overnight Repurchase Rate (THOR) ขึ้นเพื่อใช้เป็นอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงใหม่ โดยจะคำนวณจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของธุรกรรมในตลาดซื้อคืนพันธบัตรภาคเอกชนช่วงระยะเวลาข้ามคืนระหว่างธนาคารที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งในเบื้องต้นจะทราบอัตราดอกเบี้ยของงวดเมื่อถึงปลายงวด (Fixing in Arrears) เนื่องจากตลาดยังไม่ได้มีการพัฒนา Fixing in Advance Term Rate ดังนั้นการนำอัตราดอกเบี้ย THOR มาใช้จึงส่งผลกระทบให้กิจการต้องปรับปรุงกระบวนการทำงานทั้งทางด้านบัญชีและระบบงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการคำนวณรายได้ดอกเบี้ยแบบใหม่ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการวัดมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินที่อ้างอิงอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงใหม่นี้ด้วย

คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี จึงจัดทำเอกสารฉบับนี้ขึ้นเพื่อชี้แจงแนวทางการบัญชีเพื่อรองรับการใช้อัตราดอกเบี้ยอ้างอิง THOR รวมถึงอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกัน เพื่อให้กิจการที่มีธุรกรรมที่เกี่ยวข้องใช้อ้างอิงเป็นแนวปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การรับรู้รายได้ดอกเบี้ยที่คำนวณโดยใช้อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงใหม่ (Alternative Reference Rates) ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน

คำถาม: การทำธุรกรรมโดยอ้างอิงอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงใหม่ (เช่น THOR หรืออัตราดอกเบี้ยทดแทน (Fallback Rates) เป็นต้น) หรืออัตราดอกเบี้ยอ้างอิงอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกันที่จะทราบอัตราดอกเบี้ยในปลายงวดเมื่อถึงวันครบกำหนดชำระแล้ว กิจการจะสามารถรับรู้รายได้ดอกเบี้ยเพื่อบันทึกเป็นดอกเบี้ยค้างรับในช่วงก่อนถึงวันครบกำหนดชำระโดยใช้วิธีการคำนวณอัตราดอกเบี้ยที่กิจการเห็นว่าเหมาะสมได้หรือไม่

คำตอบ: เนื่องจากในระหว่างงวดที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ กิจการจะยังไม่ทราบอัตราดอกเบี้ยที่แน่นอน กิจการจึงอาจใช้วิธีที่เหมาะสมในการคำนวณอัตราดอกเบี้ยเพื่อใช้ในการรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับได้ โดยให้คำนึงถึงปริมาณและความซับซ้อนของธุรกรรม รวมถึง ระบบงานที่ใช้รองรับการคำนวณดังกล่าว และเมื่อเลือกใช้วิธีใดแล้วให้ถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอสำหรับธุรกรรมในลักษณะเดียวกัน ตัวอย่างวิธีการคำนวณอัตราดอกเบี้ย เพื่อใช้ในการรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับระหว่างงวด ได้แก่

1) อัตราดอกเบี้ยที่ทราบรายวัน (daily accrued rate): ใช้อัตราดอกเบี้ย เช่น THOR แบบรายวันที่ประกาศในเว็บไซต์ของ ธปท.¹ เพื่อนำมาคำนวณดอกเบี้ยค้างรับในแต่ละวัน

2) อัตราดอกเบี้ยที่ทราบล่าสุด (last known rate): ใช้อัตราดอกเบี้ย เช่น THOR Average ตามอายุตราสาร (Tenor) เช่น 1 เดือน 3 เดือน หรือ 6 เดือน ที่ประกาศในเว็บไซต์ของ ธปท. เพื่อนำมาคำนวณดอกเบี้ยค้างรับ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

3) อัตราดอกเบี้ยที่คาดการณ์ (projected rate): ใช้อัตราดอกเบี้ยที่กิจการประมาณการขึ้นจากข้อมูลสนับสนุน หรือสมมติฐานที่สมเหตุสมผล เช่น OIS Rate โดยใช้เทียบเคียงเป็นอัตราดอกเบี้ยตามสัญญา (proxy contract rate) เพื่อนำมาคำนวณดอกเบี้ยค้างรับ โดยกรณีที่วิธีนี้ จะต้องมีข้อมูลสนับสนุนที่พิสูจน์และตรวจสอบความสมเหตุสมผลได้

ทั้งนี้ เมื่อทราบอัตราดอกเบี้ยสำหรับงวดเมื่อถึงวันครบกำหนดชำระแล้ว ให้กิจการปรับปรุงรายการดอกเบี้ยค้างรับให้ถูกต้องตามจำนวนที่จะมีการรับหรือจ่ายเงินจริงกับคู่สัญญา

การเปิดเผยลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม (fair value hierarchy) ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม

คำถาม: กิจการสามารถวัดมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินที่อ้างอิงอัตราดอกเบี้ย THOR จากเทคนิคการประเมินมูลค่าโดยใช้ข้อมูลที่สังเกตได้โดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมจากตลาดที่มีสภาพคล่องหรือไม่มีการซื้อขายคล่องของเครื่องมือทางการเงินที่คล้ายคลึงกัน โดยเปิดเผยลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมเป็นระดับ 2 ได้หรือไม่

คำตอบ: กิจการสามารถเปิดเผยลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมดังกล่าวเป็นระดับ 2 ได้ เนื่องจาก THOR เป็นอัตราดอกเบี้ยที่คำนวณจากรูกรกรมในตลาดซื้อคืนพันธบัตรภาคเอกชนช่วงระยะเวลาข้ามคืนระหว่างธนาคารที่เกิดขึ้นจริงซึ่งในปัจจุบันมีปริมาณรูกรกรมรองรับจำนวนมาก ดังนั้นการใช้ข้อมูลที่สังเกตได้โดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมจากตลาดของเครื่องมือทางการเงินที่อ้างอิงอัตราดอกเบี้ย THOR และไม่สามารถปรับปรุงข้อมูลได้มาก รวมทั้งสามารถพิสูจน์ได้ จึงถือว่าเป็นข้อมูลระดับ 2 ได้ อย่างไรก็ตาม หากปริมาณรูกรกรมที่รองรับมีการลดลงในอนาคต จะต้องมีการทบทวนความเหมาะสมของการจัดลำดับชั้นมูลค่ายุติธรรมตาม TFRS 13 ต่อไป

โดย.... คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี
สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

¹ <https://www.bot.or.th/App/THOR>